

Πατριάρχης 30ης Μαρτίου 1903
1721

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΑΚΡΙΡΙΟΝ

1721

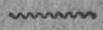
περὶ τοῦ

ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1903

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΑΚΡΙΡΙΟΝ

περὶ τοῦ

ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1903

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

SISMANOGLIO
MICARDO

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΑΚΡΙΡΙΟΝ

περὶ τοῦ
ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Τῇ Αὐτοῦ Ὑψηλότητι τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης
καὶ τῶν Θρησκευμάτων

Ὑψηλότητε,

Ἡ σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εἶχεν εὐα-
ρεστηθῆ νὰ κοινοποιήτῃ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, διὰ τοῦ
ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1316 (1900) τεσκερὲ τῆς Ὑμετέρας
Ὑψηλότητος, ἀντίτυπον τοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 29 Σαφὲρ
1318 καὶ 14 Ἰουνίου 1316 δημοσιευθέντος Ληξιαρχικοῦ
νόμου. Ἐπειδὴ δὲ διατάξεις τινὲς αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ αἱ
περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐγγραφῆς ἐν τοῖς μητρώοις τῶν γά-
μων καὶ τῶν γεννήσεων τῶν ὀρθοδόξων, θίγουσαι σπου-
δαίως τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν διατάξεις ἐν τοῖς κεφα-
λαίοις τούτοις, συνεπάγουσι ριζικὴν ἀνατροπὴν τῶν ὀρ-
θοδόξων οἰκογενειῶν καὶ κοινωνιῶν ἐν τῷ ὑψηλῷ Κράτει,
καὶ ἐπειδὴ οὐχ ἤττον βεβαίως ἢ σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ
Κυβέρνησις δὲν ἐπιθυμεῖ ποσῶς νὰ προσβάλλῃ διὰ τοῦ νό-
μου τούτου τὰς περὶ νομιμότητος γάμου καὶ τέκνων
θρησκευτικὰς τῶν ὀρθοδόξων διατάξεις, τὸ Πατριαρχεῖον
κατὰ καθήκον ὑποβαλὼν διὰ τοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 14 Φε-
βρουαρίου 1316 (1900) διεξοδικοῦ ἀπαντητικοῦ τακριρίου
τὰ σημεῖα ταῦτα, ὑπέδειξε συνάμα τῇ Αὐτοκρατορικῇ

Κυβερνήσει τὸν τρόπον δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ὁ σκοπὸς ὡς πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους ὑπηκόους Αὐτῆς, ἄνευ διαταράξεως τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν διατάξεων, καὶ ὅστις συνίσταται εἰς τὸ νὰ διαβιβάζωνται αἱ περὶ γάμου, γεννήσεων καὶ λοιπῶν πληροφορίαι εἰς τὰ Ληξιαρχεῖα ἐνταῦθα μὲν διὰ τοῦ Πατριαρχείου, ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις διὰ τῶν κατὰ τόπους Μητροπόλεων. Καίτοι δὲ τὸ Πατριαρχεῖον ἄχρι τῆς ὥρας οὐδεμίαν ἔχει ἀπάντησιν τῆς σεβ. Αὐτοκρατ. Κυβερνήσεως εἰς τὰ διὰ τοῦ τακριρίου ἐκείνου ὑποβληθέντα καὶ εἶτα δι' ἐπαναληπτικῶν τακριρίων ὑπομνησθέντα, ἐπειδὴ ὁμοῦς πρό τινας ἀνεγνώσθη ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ληξιαρχικὸς νόμος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατ. Κυβερνήσεως, ἐσχάτως δ' ἐδημοσιεύθη καὶ ἴσον αὐτοῦ, ὅπερ φέρον χρονολογίαν 5 Ρεβίουλ ἐββέλ 1320 καὶ 29 Μαΐου 1318 (1902) ἀντικαθίστησιν, ὡς διαλαμβάνει τὸ 75ον ἄρθρον αὐτοῦ, τὸν ὡς εἴρηται Ληξιαρχικὸν νόμον, τὸ Πατριαρχεῖον μελετήσαν ἐπισταμένως τὸν νέον τοῦτον τροποποιηθέντα Ληξιαρχικὸν νόμον ἐν γένει τε καὶ ἐν σχέσει ὡς πρὸς τὰ σημεῖα ἅτινα εἶχεν ὑποβάλει, προάγεται ἵνα ὑποβάλῃ ἐν συντόμῳ τὸ πόρισμα τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ ὡς ἑξῆς:

Καὶ ἐν γένει μὲν παρατηρεῖται ὅτι ἐνῶ κατὰ τὸν τέως Ληξιαρχικὸν νόμον οἱ ἱερεῖς ἐπεφορτίζοντο μόνον διὰ τῆς ἀναγγελίας τῶν γάμων, οὗς ἐτέλουν (ἄρθρον 33) καὶ τῶν λαμβανόντων χώραν διαζυγίων (ἄρθρον 36), ἤδη διὰ τοῦ νέου νόμου γενικεύεται ἡ εὐθύνη αὐτῶν καὶ ἐπιφορτίζονται ἐκτὸς τῶν γάμων καὶ διαζυγίων καὶ δ' ὅλων

τῶν ἄλλων ληξιαρχικῶν πράξεων, δηλαδὴ τῆς ἀναγγελίας τῶν γεννήσεων, τῶν θανάτων, τῆς ἀλλαγῆς κατοικίας κτλ. ἐπιβάλλονται δ' αὐτοῖς ἐπὶ τούτῳ πρόστιμα βχρέα καὶ τὸ χρέος ἅμα τῆς ἐρεύνης καὶ καταγγελίας τῶν γονέων ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἀναγγέλλουσιν ἐγκαίρως τὴν γέννησιν τῶν τέκνων αὐτῶν πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὰ Ληξιαρχεῖα, ἐνῶ κατὰ τὸν τέως νόμον δι' αὐτῶν ἐπεφορτίζοντο οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι τῶν μὴ μουσουλμανικῶν κοινοτήτων (χαδεμέ). Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τὰ σημεῖα τὰ προὑποβληθέντα ὡς θίγοντα τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν διατάξεις, βλέπομεν ὅτι ἡ μόνη τροποποίησις ἡ ἐπενεχθεῖσα ἐν αὐτοῖς διὰ τοῦ νέου νόμου περιορίζεται εἰς ἀπλὴν ἀντικατάστασιν τῆς ἐν τῷ τέως νόμῳ κειμένης φράσεως «οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι τῶν μὴ μουσουλμανικῶν κοινοτήτων (δζεμαάτι γάιρι μουσλιμέ χαδεμελερί)» διὰ τῆς φράσεως «οἱ ἱερεῖς ἢ οἱ ραβδίνοι καὶ οἱ μουχτάραι τοῦ χωρίου ἢ τῆς συνοικίας διὰ τὰς μὴ μουσουλμανικὰς κοινότητας (δζεμαάτι γάιρι μουσλιμενίν καριέ βέ γιά μαχαλλέ παπάς, βέ γιά χαχάμ βέ μουχταρλαρῆ)», ἐξ οὗ πηγάζει καὶ ἡ ὡς εἴρηται ἐπέκτασις τῆς εὐθύνης τῶν ἱερέων ἐπιφορτιζομένων ἐν τῷ νέῳ νόμῳ δι' ὅλων τῶν χρεῶν καὶ καθηκόντων τῶν ἀνατεθειμένων ἐν τῷ τέως κανονισμῷ εἰς τοὺς κατωτέρους ὑπαλλήλους τῶν κοινοτήτων (χαδεμέ).

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ ἐν γένει τὰ καθήκοντα τὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ τοῦ νέου νόμου, τὸ Πατριαρχεῖον εὐσεβάστως παρατηρεῖ ὅτι ταῦτα οὔτε συνά-

δουσι πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ ιερέως, οὔτε εἶναι τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἀρμοδιότητος αὐτοῦ. Διότι οὐ μόνον οἱ ἱερεῖς ὡς ἀγνοοῦντες ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράψωσι τὴν τουρκικὴν δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἀπαιτοῦσαν ἀπαραιτήτως τοιαύτας γνώσεις, οὐ μόνον δὲν δύνανται νὰ παραλείπωσι διὰ τοῦτο τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ἅτινα εἶναι ἡ λειτουργία καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν χριστιανῶν, ἀλλ' οὔτε εἶναι δίκαιον νὰ θεωρῶνται ὑπεύθυνοι καὶ τιμωρῶνται διὰ προστίμου ἕνεκα πράξεων, εἰς ἃς οὐδόλως ἀναμιγνύονται, ὡς φέρ' εἶπεῖν διὰ τὸ διαζύγιον, πολὺ δ' ὀλιγώτερον διὰ τὴν ἀλλαγὴν κατοικίας, μετακόμισιν καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐπομένως τὸ Πατριαρχεῖον λυπούμενον διότι δὲν θὰ ἦ δυνατόν νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς ἱερεῖς τοιαῦτα καθήκοντα ἐκτὸς τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῶν καὶ ἀντικείμενα πρὸς τὸν ἱερατικὸν χαρακτήρα, παρακαλεῖ τὴν Σεβ. Αὐτοκρ. Κυβέρνησιν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἄρῃ ἀπ' αὐτῶν τὴν εὐθύνην τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ νέου νόμου, ὡς μὴ συνάδουσιν ποσῶς πρὸς τὰ πράγματα.

— Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς ἀναγγελίας τῶν γάμων καὶ γεννήσεων τῶν ὀρθοδόξων πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τοῖς μητρώοις, τὸ Πατριαρχεῖον παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τῶν διὰ τοῦ τέως νόμου ὑπευθύνων θεωρουμένων χαδεμέδων διὰ τῶν ἱερέων καὶ μουχταρῶν δὲν δύναται νὰ ἄρῃ διὰ τὰς ὀρθοδόξους κοινότητας τὰ ἄτοπα τὰ ὑποδειχθέντα ἐν ἐκτάσει διὰ τοῦ ὡς εἴρηται τακριρίου. Οἱ λόγοι,

δι' οὓς οὐ μόνον οἱ μουχτᾶραι ἀλλὰ καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ εἶναι ἀναρμόδιοι καὶ ἀκατάλληλοι προκειμένου περὶ ἀναγγελίας γάμων καὶ γεννήσεων τῶν ὀρθοδόξων εἶναι, ὡς διὰ μακρῶν ἀνεπτύχθησαν ἐν τῷ τακριρίῳ ἐκείνῳ, ὅτι διὰ τοὺς ὀρθοδόξους οἱ τελούμενοι γάμοι μόνον ἐὰν ἔχωσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἀπαιτοῦσιν οἱ θρησκευτικοὶ νόμοι, δύνανται νὰ ὦσιν ἔγκυροι, ἐπομένως καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώμενα τέκνα νόμιμα, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ τελούμενοι γάμοι δὲν εἶναι ἔγκυροι διὰ τοῦτο καὶ μόνον διότι ἐτελέσθησαν ὑπὸ ἱερέως, διότι ὑπάρχουσι καὶ οἱ τελούμενοι κρύφα καὶ ἄνευ ἀδείας καὶ γνώσεως τοῦ πατριάρχου ἢ τοῦ κατὰ τόπον μητροπολίτου, ἢ τῆ ἀδείᾳ μὲν αὐτῶν ἀλλ' ἐπὶ τῆ βάσει πληροφοριῶν ἐξελεγχομένων κατόπιν οὐχὶ ἀκριβῶν, ὅλοι δ' οὗτοι λογίζονται θρησκευτικῶς ἄκυροι καὶ ὡς μὴ γενόμενοι τὸ παράπαν, ἢ δ' ἐκτίμησις τούτων ἀνήκει μόνον εἰς τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς μητροπολίτας, καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἀπλοῦς ἱερεῖς καὶ πολὺ ὀλιγώτερον εἰς τοὺς μουχτάρους, οἵτινες οὐδὲν μέρος λαμβάνουσιν εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου τῶν ὀρθοδόξων. Ἐὰν λοιπὸν ἡ Σεβ. Αὐτ. Κυβέρνησις ἐπιθυμῇ ἵνα τὰ μητρώα αὐτῆς περιέγῃ καὶ διὰ τοὺς ὀρθοδόξους αὐθεντικὰς καὶ ἀσφαλεῖς πληροφορίας, ἐννοεῖται ὅτι αἱ πληροφορίες αὐταὶ πρέπει νὰ λαμβάνωνται παρὰ τῶν ἀρμοδίων καὶ οὐχὶ παρὰ προσώπων οὐδεμίαν ἀρμοδιότητα καὶ οὐδὲν κῦρος ἔχόντων. Προκειμένου δὲ περὶ γάμου τῶν ὀρθοδόξων καὶ περὶ νομιμότητος τῶν τέκνων αὐτῶν, τὸ Πατριαρχεῖον δὲν δύναται νὰ παρατρέξῃ καὶ τὸ ἐξῆς σπουδαιότατον ζή-

τημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπίσης δίδει ἀφορμὴν ὁ Ληξιαρχικὸς νόμος καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου εἰ καὶ ἱκανὰ ὑπεβλήθησαν διὰ τοῦ τακτριίου ἐκείνου, οὐχ ἤττον καὶ ἐν τῷ νέῳ νόμῳ οὐδεμίᾳ ἐγένετο τροποποιήσις. Τὸ ζήτημα δὲ τοῦτο εἶναι τὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν τέκνων τῶν γεννωμένων ὑπ' ἀγνώστων γονέων. Διότι κατὰ τὸ 26ον ἄρθρον τοῦ νόμου τούτου, πρὸς ἐγγραφήν τῶν τοιούτων τέκνων ἐν τοῖς μητρώοις τῶν Ληξιαρχείων ἀρκεῖ εἰς λόγος τῶν γειναμένων αὐτά. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ τοιαύτη ἐγγραφή δὲν νομιμοποιεῖ τὸ τέκνον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καὶ οὕτω θὰ ἐξακολουθῆ θεωρούμενον κυβερνητικῶς ὡς μὴ νόμιμον, τότε οὐδεὶς ἔχει ν' ἀντείπη. Ἐὰν ὁμοίως διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐπιτυγχάνεται ἡ νομιμοποίησις τῶν τοιούτων, ἅτινα βραδύτερον θ' ἀναγνωρίζονται ὡς νόμιμοι κληρονόμοι τῶν γονέων αὐτῶν, τότε ἐπιτρεψάτω ἡ Ὑμ. Ὑψηλότης ἵνα παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀναγνωρίσεως τῶν ἄνευ γάμου γεννωμένων τέκνων, ἅτινα κατὰ τὴν ἡμετέραν θρησκείαν μόνον διὰ τοῦ γάμου τῶν γονέων αὐτῶν ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται δύνανται νὰ νομιμοποιηθῶσιν, ἀντικειμένη τελείως εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν διατάξεις, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ οἰκογένειαι καὶ αἱ κοινωνίαι τῶν ὀρθοδόξων ὑποστηρίζει τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου, ὅστις εἶναι ἐν τῶν θρησκευτικῶν μυστηρίων διὰ τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ τὴν παράνομον συμβίωσιν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, καὶ δὲν συμβιβάζεται καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑψηλοῦ πατριαρχικοῦ Βερατίου ἐντελλομένου «Ἐπειδὴ ἀπάδει τοῖς θρη-

σκευτικοῖς αὐτῶν κανόσι τὸ διαζευγῆναι γυναῖκα, τὸ λαμβάνειν καὶ δευτέραν ἔχοντα μίαν, τὸ τετράκις συζεύγνυσθαι, καθότι τρεῖς μόνον ἐπιτρέπεται ὁ γάμος μετὰ θάνατον τῆς γυναικὸς, καὶ τὸ **συζῆν ἄνευ γάμου μετὰ γυναικὸς**, μὴ διδόνθω ἄδεια τοῖς τοιούτοις, ἀλλὰ παιδεύεσθωσαν καὶ σωφρονιζέσθωσαν».

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐπειδὴ μεγάλως ἐνδιαφέρει τὰς ὀρθοδόξους κοινότητας τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους ἵνα αἱ περὶ τοῦ γάμου καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐγγραφαὶ ἐν τοῖς κυβερνητικοῖς μητρώοις ὡς γνήσιαι καὶ αὐθεντικαί, διότι βεβαίως τὰ μητῶα ταῦτα θὰ συμβουλευῆται ἐν ἀνάγκῃ ἡ Αὐτοκρ. Κυβέρνησις προκειμένου περὶ κληρονομικῶν διαφορῶν καὶ ἄλλων μεταξὺ τῶν ὑπηκόων αὐτῆς· ἐπειδὴ ἀναμφιβόλως σκοπὸς τῆς σεβ. Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ποσῶς ἢ διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀνατροπὴ τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ οἰκογένειαι καὶ αἱ κοινωνίαι τῶν πιστῶν ρωμαίων αὐτοκρατορικῶν ὑπηκόων καὶ τὰς ὁποίας ἐσεβάσθησαν πάντες μέχρι τῆς σήμερον οἱ ἑνδοξοὶ Σουλτᾶνοι, ἐπεκύρωσε δὲ καὶ ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον ὁ εὐκλεῶς ἀνάστων κραταιότατος καὶ γαληνότατος ἡμῶν Ἄναξ καὶ Αὐθέντης· καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν βλάπτει τὴν ληξιαρχικὴν ὑπηρεσίαν ἐὰν, καθὰ καὶ διὰ τοῦ προηγουμένου τακτριίου ἀνεπτύχθη, λαμβάνωνται περὶ γάμων, γεννήσεων καὶ λοιπῶν ληξιαρχικῶν πράξεων τῶν ὀρθοδόξων ἀληθεῖς καὶ αὐθεντικαὶ πληροφορίαι παρὰ τῶν ἀρμοδίων, ἐνταῦθα δηλαδή τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἔξω τῶν Μητροπόλεων,

ἀγγελλομένων τῶν πράξεων τούτων ὑπὸ τῶν ἐπὶ τούτῳ διωρισμένων πατριαρχικῶν καὶ μητροπολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ γραμματέων, ἀντὶ τῶν ἱερέων, καὶ θεωρουμένων τῶν εἰρημένων γραμματέων ὑπευθύνων ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταῖς σημειουμέναις ἐν τῷ κανονισμῷ, ἢ δὲ τροποποιήσεις αὐτῆς, ἣτις δύναται νὰ γένηται διὰ τῆς προθήκης ἐνός καὶ μόνου ἀκροτελευτίου ἄρθρου διαλαμβάνοντος «τὰ ἐν τῷ νέῳ κανονισμῷ ἀνατεθειμένα τοῖς ἱερεῦσι τῶν ρωμαίων καθήκοντα, καὶ ἢ ἐξ αὐτῶν εὐθύνη ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἐπὶ τούτῳ γραμματεῖς ἐνταῦθα μὲν τοῦ Πατριαρχείου, ἔξω δὲ τῶν Μητροπόλεων, τὰ δ' ἐξ ἀγνώστων γονέων καὶ τὰ μὴ ἐκ νομίμου γάμου προερχόμενα νόθα τῆς ρωμαϊκῆς κοινότητος δὲν ἐγγράφονται ἐν τῷ Κυβερνητικῷ μητρώῳ ἐφ' ὅσον δὲν προσάγεται ἐπὶ τούτῳ πιστοποιητικὸν τοῦ ἀρμοδίου γραμματέως τῶν Πατριαρχείων ἢ τῆς Μητροπόλεως ἐπικεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, τοῦ Μητροπολίτου ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν» δύναται νὰ θέσῃ τὸ διὰ τῆς συστάσεως τῶν ληξιαρχικῶν γραφείων σκοπούμενον τῆς σεβ. Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως εἰς ἀρμονίαν μετὰ τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων τῆς ἡμετέρας θρησκείας.

Ἐπειδὴ περὶ ἐκθέτων ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τοῦ Κανονισμοῦ ἀναγράφεται «τὰ ἐκθετα νεογνὰ ἐγγράφονται εἰς τὰ μητρώα ὡς τέκνα ἀγνώστου πατρὸς καὶ μητρὸς», ἐν δὲ τῷ 32ῳ «οἱ εὐρίσκοντες ἀρτιγέννητον βρέφος παραδίδουσιν αὐτὸ μετὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἐνδυμάτων ἐν μὲν τοῖς χωρίοις εἰς τὰ συμβούλια τῶν κοινοτήτων,

ἐν δὲ ταῖς κωμοπόλεσι καὶ ταῖς πόλεσιν εἰς τὴν ἀρχὴν, δηλοῦντες ποῦ, πῶς καὶ πότε εὔραν αὐτό. Πρὸς τοῦτο συντάσσεται πρακτικὸν διαλαμβάνον τὴν φαινομενικὴν ἡλικίαν τοῦ παιδός, τὸ γένος αὐτοῦ ἢτοι ἐὰν ἦ ἄρρεν ἢ θῆλυ καὶ τὸ ὄνομα δι' οὗ θέλει ὀνομασθῆ, προστιθεμένου καὶ τοῦ μέρους, εἰς ὃ θέλει παραδίδοσθαι· τὸ πρακτικὸν δὲ τοῦτο καταχωρίζεται εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραφεῖον», καὶ ἐπειδὴ ἢ μὲν εἰς τὰ ληξιαρχικὰ γραφεῖα ἐγγραφῆ τῶν παιδῶν τούτων, ὅσοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ρωμαϊκὴν κοινότητα, καὶ ἢ λῆψις διαμονῶν δι' αὐτὰ (τεζικρέι Όσμυνιέ) γίνεται ἀνέκαθεν τῇ ἐπιμελείᾳ ἐκείνης τῶν ἐνοριακῶν ἐκκλησιῶν ἢ ἐκείνου τῶν ἰδιωτῶν, εἰς τὴν θύραν τῶν ὁποίων ἀφίενται τὰ ἐκθετα ταῦτα καὶ ὑφ' ὧν υἰοθετούμενα ἀνατρέφονται, ἐν τούτοις ἀπὸ ἐνός περίπου ἤδη ἔτους παρατηρεῖται ἐνταῦθα ὅτι ἡ Ἀστυνομία συλλέγουσα τὰ ἐκθετα τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος τὰ ἀφιέμενα εἰς τὰς θύρας ἐκκλησιῶν ἢ ἰδιωτῶν ὀρθοδόξων μετὰ σημειώσεως διαλαμβανούσης ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ὀρθόδοξον κοινότητα, ἐὰν ἦναι βεβαπτισμένα ἢ οὐ, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν, ἐξαποπέλλει ταῦτα εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν πτωχοκομεῖον, ἐνθα παραδίδονται εἰς μουσουλμανίδας τροφούς. Τὸ μέτρον δὲ τοῦτο ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Νομαρχίας πρωτευούσης (σὲνρ ἔμανετι), καθὰ διὰ τῶν ὑπὸ χρονολογίαν 2 Ἀπριλίου, 19 Ἰουλίου καὶ 13 Νοεμβρίου 1318 (1902) τετκερέδων τῆς Ἰμετέρας Ἰψηλότητος ἐδηλώθη ἀπαντητικῶς εἰς τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διὰ τακρiriou ὑποβληθέντα παρὰ τοῦ εὐχέτου Αὐτῆς,

λόγω εξακριβώσεως τῆς ἐθνικότητος τῶν παίδων τούτων. Ἄλλὰ, καθὼς διὰ τῶν ἀπὸ 4 Μαΐου καὶ 23 Αὐγούστου 1318 (1902) εὐχετικῶν ἀπαντητικῶν μου τακτριῶν ἀνέπτυξα, περιττὴ ἀποβαίνει πᾶσα εξακριβώσις ἐθνικότητος διὰ τὰ ἔκθετα τὰ ὁποῖα οὕτως ἀφίενται ἐντὸς τῶν ὀρθοδόξων χριστιανικῶν συνοικιῶν εἰς τὰς θύρας τῶν ἐκκλησιῶν ἢ τῶν ἰδιωτῶν μετὰ σημειώσεων, ὡς εἴρηται, διότι ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι οὐδεὶς ἀφίνει ποτὲ τὸ σπλάγγον του εἰς ἀλλογενῆ κοινότητα, ἀλλ' οὔτε ποτὲ συνέβη ὀρθόδοξος νὰ παραλάβῃ ἔκθετον τέκνον ξένης κοινότητος ἀφ' ἑνὸς μουςουλμανικῆς ἢ ἄλλης συνοικίας.

Ἐπειδὴ περὶ τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας παρετηρήθη ὅτι, ἐνῶ ἄλλοτε ἐν ταῖς διαμοναῖς (τεζικιρέϊ ὀσμανιέ) ἐγένετο διάκρισις τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ἀποχρώσεων διὰ τῶν λέξεων Ρωμαῖος, Καθολικός, Ἀρμένιος, Ἀρμενοκαθολικός, Βούλγαρος, Σῦρος, Χαλδαῖος κτλ. ἀναλόγως τῆς χριστιανικῆς κοινότητος, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐγγραφόμενος, ἀπὸ τινων μηνῶν σημειοῦται ἐν τῇ οἰκείᾳ στήλῃ τῶν διαμονῶν τούτων ἀνεξαιρέτως δι' ὅλας τὰς ὡς εἴρηται χριστιανικὰς ἀποχρώσεις ἢ λέξεις χριστιανῶν = χριστιανός, τοῦτο δὲ φαίνεται ὅτι εἶναι συνέπεια μιᾶς ἐπεξηγήσεως δοθείσης ἐν τῷ νέῳ Κανονισμῷ, ἐν τῇ γ' διαίρεσει τοῦ β' ἄρθρου, καθ' ἣν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ αἱ θρησκευτικαὶ ἐθνότητες (μιλλέτ) εἶναι τρεῖς, ἡ Μωαμεθανικὴ (Ἰσλάμ), ἡ Χριστιανικὴ (Χριστιαν) καὶ ἡ Ἰουδαϊκὴ (Μουσεβί), ἐπομένως τοῦ λοιποῦ πᾶς μὴ Μωαμεθανός καὶ μὴ Ἰου-

δαῖος ὑπήκοος Ὀθωμανός θέλει ἐγγράφῃσθαι ἐν τῷ ληξιαρχικῷ Μητρώῳ διὰ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος Χριστιαν καὶ ἐφοδιάζεσθαι δι' ἀναλόγου διαμονῆς (τεζικιρέϊ ὀσμανιέ), ἀδιάφορον ἂν ἢ Ὀρθόδοξος, ἢ Καθολικός ἢ Ἀρμένιος κτλ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἔλλειψις διακρίσεως ἐν ταῖς διαμοναῖς τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς κοινότητος, εἰς ἣν ἀνήκει ἕκαστος, ὡς ἐγένετο μέχρι τοῦδε, καὶ ἡ σύγχυσις αὕτη τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας πρῶτον συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ἀπό τινος καιροῦ διὰ τῆς βουλγαρικῆς ραδιουργίας δημιουργηθεῖσαν καὶ ὀσημέραι δεινυμένην ἐν τοῖς νομοῖς Βιτωλίων, Κοσσυφοπεδίου, Θεσσαλονίκης καὶ Ἀδριανουπόλεως σύγχυσιν μεταξὺ τοῦ ὀρθόδοξου πληθυσμοῦ τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπιβλαβεστάτην διὰ τὰ κοινοτικά συμφέροντα σχολῶν καὶ ἐκκλησιῶν, περὶ ὧν καθεκάστην παραπονεῖται τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ δεύτερον ὑπὸ ἔποψιν ἀσφαλείας ἰδιοκτησίας καὶ ἄλλων συμφερόντων, ταῦτα διακυβεύονται διὰ τῆς ὡς εἴρηται συγχύσεως τῆς ἐθνικότητος καὶ διευκολύνονται πολλαὶ καταχρήσεις, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἢ μεταβίβασις καὶ ἐκποίησης ἀκινήτου, ἢ δραπέτευσις ἀτόμων διὰ πιστοποιητικοῦ ἐτέρας κοινότητος ἢ ἐκείνης εἰς ἣν ἀνήκει τὸ ἐνδιαφερόμενον πρόσωπον καὶ τὰ τοιαῦτα· διότι ἡ σύγχυσις αὕτη τῆς ἐθνικότητος ἐννοεῖται ὅτι θὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας, ἐπὶ τῶν διαβατηρίων καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων ἐγγράφων ὅσα ἐκδίδονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διαμονῶν (τεζικιρέϊ ὀσμανιέ), ἐπομένως τοιαύτη διαμονή, τοιοῦ-

τος τίτλος ιδιοκτησίας, τοιοῦτον διαβατήριον καὶ λοιπὰ ἐξυπηρετοῦντα ἐν πάσῃ στιγμῇ τοὺς σκοποὺς ἀνθρώπων, οἵτινες ἐπωφελοῦμενοι ἐκ τῆς ἀοριστίας καὶ καταφεύγοντες εἰς παράνομα μέσα συνειθίζουσι νὰ διενεργῶσι κρύφα καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς οἰκείας κοινότητος μεταβιβάσεις καὶ πωλήσεις ἀκινήτων καὶ φυγαδεύσεις προσώπων καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις, διακυβεύουσας τὰ συμφέροντα τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ καὶ τρίτων, χρησιμεύουσιν εἰς χεῖρας αὐτῶν ὡς τόσα μέσα καὶ ὄργανα διευκολύνοντα καταχρήσεις καὶ τοιαῦτα σχέδια ἀνατρεπτικὰ δικαιομάτων.

Διὰ ταῦτα ἐπαναλαμβάνω καὶ αὖθις νὰ παρακαλέσω τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλότητα ὅπως εὐαρεστούμενη ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα ἵνα περὶ μὲν τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων λαμβάνωνται ὡς εἴρηται αἱ πληροφορίες ἀπ' εὐθείας ἐνταῦθα μὲν παρὰ τοῦ Πατριαρχείου, ἔξω δὲ παρὰ τῶν Μητροπόλεων, ὑπευθύνων πρὸς τοῦτο θεωρουμένων τῶν ἐπὶ τούτῳ πατριαρχικῶν ἢ μητροπολιτικῶν γραμματέων· περὶ δὲ τῶν ἐκθέτων, ἵνα ἡ διάταξις τοῦ 32ου ἄρθρου ἢ διαλαμβάνουσα ὅτι ἐν τοῖς χωρίοις τὰ ἔκθετα παραδίδονται εἰς τὰ συμβούλια τῶν οἰκείων κοινοτήτων ἐπεκταθῆ καὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ κωμοπόλεις πρὸς κατάπαυσιν οὕτω τοῦ σκανδάλου τοῦ δημιουργηθέντος ὡς εἴρηται καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐξακολούθησις δὲν θὰ ἐπιτραπῆ, πιστεύω, ἐν τῷ πεφωτισμένῳ αἰῶνι τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος· περὶ δὲ τῶν διαμονῶν ὅπως ἐν τῇ οἰκείᾳ στήλῃ τοῦ θρησκευματος σημειοῦται ὡς ἀνεκαθεν ἡ λέξις ἢ

διακριτικὴ τοῦ θρησκευματος, εἰς ὃ ἀνηκουσιν οἱ ἐγγράφομενοι, ἀντὶ τῆς κοινῆς λέξεως (Χριστιαν) δυναμένης ὡς ὑπεδείχθη νὰ ἐπιφέρῃ σύγχυσιν καὶ πολλὰ ἄλλα ἄτοπα.

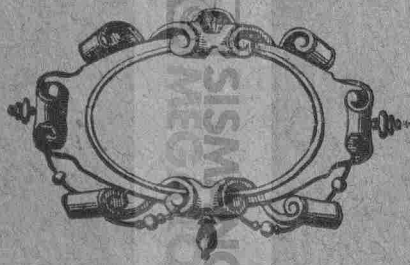
Ἐπὶ τούτοις διατελῶ κτλ. εὐχέτης

Τῆ 28 Ζηλκαδὲ 1320 ἢ 13 Φεβρουαρίου 1318 (1903).

(Τ. Σ.) Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
ΙΩΑΚΕΙΜ

SISMANOGLIO
MEGARO

SISM
MEG
OGGIO